

dne 30. marca. Kot odmev važnosti te pogodbe se je vršila dne 31. marca v Pragi ustanovna skupščina skupne jugoslovanske - čehoslovaške trgovske zbornice.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Po carinski združitvi med Nemčijo in Avstrijo. Ko so proučile ostale evropske države vsebino carinske združitvene pogodbe med Nemčijo ter Avstrijo, so se jej uprle z resnejšimi ter milejšimi ugovori. Ker je grozilo radi te pogodbe znatno nerazpoloženje do Nemcev in Avstrijcev, je podal nemški zunanji minister dr. Curtius dne 31. marca na seji zveznega sveta izjavo, da se Nemčija ne bo branila, da prouči po zahtevi evropskih držav Društvo narodov pravno stran nemško-avstrijskega carinskega sporazuma. Nemčija hoče popraviti nesporazumljenje, ki je nastalo radi carinske pogodbe in razpršiti nezaupanje, ki se je pojavilo.

Odgoditev francoske zbornice. Po od zbornice in senata odobrenem proračunu izkazuje ta 50.640.509.352 frankov izdatkov. Po sprejetju proračuna je bil parlament odgoden do dne 5. maja. Dne 12. maja se bodo vršile na Francoskem volitve novega predsednika pod vodstvom sedanje vlade. Po izvolitvi novega predsednika bo podala vlada po dosedanjem običaju ostavko, nakar jo bo novi predsednik ali potrdil, ali jo pa nadomestil z novo.

Slovanski gospodarski blok. Po čehoslovaškem predlogu bi se naj osnoval kot odgovor na nemško-avstrijsko carinsko združitev slovanski blok med Čehoslovaško, Poljsko in Jugoslavijo. Nujna zahteva je, da se sklene sprejemljivo gospodarsko politično združenje med Čehoslovaško in Poljsko.

Resolucija indijskega zbora (kongresa). Indijski kongres je sprejel resolucijo, kjer je zahtevana popolna neodvisnost Indije v armadnih, finančnih ter zunanje-političnih zadevah. Dalje se zahteva, naj zniža Angleška vojaške izdatke za Indijo za 50%, dovoli Indijcem nošenje orožja in jim prizna popolno socijalno in trgovsko enakopravnost z indijskimi Angleži.

Svetovna produkcija (proizvod) ter brezposelnost. V primeri z letom 1924 je padla vrednost proizvoda leta 1930 na Angleškem za 22%, v Franciji za 15%, v Nemčiji za 11%, v Italiji za 19% in v Severnoameriških združenih državah za 26%. Brezposelnost je narasla v Angliji za 75%, v Italiji za 55%, v Nemčiji za 48%, v Kanadi za 49%, v Avstraliji za 81%, v Združenih državah Sev. Amerike za 149%.

*

Polica postel duhovnik. Bivši vojak v svetovni vojni in potem policist v Čikagi Daley je bral dne 22. marca t. l. prvo slovesno sv. mašo. Za mnoge njegove tovariše, ki so služili z njim od l. 1919, je bilo razumljivo presenečenje, ko jim je povedal, da v kratkem izsto-

pi iz policijske službe, ker bo dne 21. marca posvečen v duhovnika. Da je prišel do te stopnje, je večkrat med svojo službeno dobo jemal daljše dopuste, ki jih je uporabil za to, da je študiral v seminarju sv. Bonaventure. »Oddal bom svojo zvezdo in vam dal svoj duhovniški blagoslov istočasno.« je delaj Daley svojim tovarišem policistom.

Salezijanski misijonar postal gobav. V Borbecku pri Essenu na Nemškem živi v mali hišici ločen od ostalega sveta, salezijanski pater, ki se je pri strežbi gobavcev v Kolumbiji sam okužil in obolet. K njemu prihajajo samo tri osebe: zdravnik, dušni vodnik in strežnica, ki se je za to službo prostovoljno javila. Pater je prebil že dve leti v izolirni baraki hamburškega instituta za tropske bolezni. Sedaj so oblasti salezijancem dovolile, da gobavega patra sami negujejo v posebni, ločeni hiši.

Dober nauk. Pod tem naslovom piše belgrajsko glasilo ruskih izseljencev: »Novoje Vremja« o volilnem pismu dunajskega nadškofa kardinala Piffila, ki je ob priliki avstr. parlamentarnih volitev dne 9. januarja vernike opozarjal na nevarnost boljševiških ukov za družino in Cerkev ter priporočal »krščansko in Cerkev zvesto katoliško stranko«. List izvaja: »To pismo nekam čudno doni na naša ušesa. Ruski izobraženci so bili prepričani, da mora Cerkev ostati izven politike in strank, da ne sme v politiko poseči tudi takrat, če grozi slednja uničiti vse moralno, splošno človeške temelje in torej Cerkev samo. Zapadnoevropski katolicizem ne pozna tega pred-sodka. Odkrito in ne da bi se zmenil za očitke o strankarstvu, povsod, na prižnici in v parlamentu, se bori zoper javne struje, ki nasprotujejo Kristusovim naukom. Ta borba je uspešna. Katoliške stranke igrajo v Evropi velepomembno vlogo, ker zajezujejo naval protikrščanskih naukov in ščitijo osnove kulturne človeške družbe...« Ruski list priporočal pravoslavnim naj posnemajo katoliški zgled.

*

Sodba božja.

Policija moderne afriške zamorske države Liberija je našla v gozdu pred kratkem šest zastrupljenih zamorcev, ki so postali žrtev božje sodbe, kakor je bila to splošna navada v srednjem veku. Osumljeni so bili tatvine in so se morali podvreči preizkušnji z zastrupljenjem.

S pravo novodobnostjo je civilizacija Liberije prav na tenko pobarvana. Najbolj temna babjevernost je združena tesno s krščanskimi navadami. V pravem oziru niso božje sodbe pri Liberijcih nikaka redkost. Priljubljen je tudi poskus z ognjem. Obdolženemu nadrgnejo spodnji del desne roke z oljnato mažo iz palmovih koščic in perja. Nato razgrejejo v železnem loncu palmovo olje do vretja in vržejo na dno pis-kra kamen. Obtoženi mora z namazano roko dvigniti iz vrelega olja kamen. Ako ga je res prinesel, ga mora položiti še v usta. Ako se pri tem poskusu

obžge, je kriv. Če pa prestopi srečno to preizkušnjo, kar se tudi večkrat zgodi, ga oprostijo obdolžitve.

Mnogo opasnija nego opisana pa je preizkušnja s strupom, katero je mogoče izvesti na zunaj ter na znotraj. Obdolženca prešibajo do krvi s šibami od strupenega grmovja in čakajo, če se koža vname. Ali pa zaprejo za preizkušnjo določeno žrtev čez noč v koč, kjer se mora postiti in zjutraj jej dajo izpiti med vodo namešani strup. Ako obdolženi strup izbruhne, je nedolžen. Če se mu pa to ne posreči, ga prepušijo majki smrti, ki obračuna z njim kje na samem v gozdu.

*

Osebnost. Za upravnika policije v Ljubljani je imenovan dosedanj predstojnik policije v Mariboru gospod Vekoslav Kerševan.

Mesnico mariborskega mesarja Jos. Trofenika so obiskali v noči nepovabljeni nebodijih treba in odnesli mesa za 2500 Din.

Tovorni avtomobil zgorel. V Mariboru na Kralja Petra trgu je zgorel dne 30. marca tovorni avto, last mesarja Birtiča iz Hrastnika. Ogenj je uničil sprednji del avtomobila in sod s 350 l vina.

Okostje neznanega moškega je našel lesni delavec na skali na Smolniku n. Rušami. V bližini se je nahajal nahrbtnik in samokres. Ni znano, ali gre za nesrečo ali samomor.

Pričetek gradnje nove pohorske ceste. V Reki pri Hočah pri Mariboru so pričeli minuli teden z gradnjo nove pohorske ceste. Gradbena dela je prevzela ljubljanska tvrdka »Obnova«.

Drevo mu je zlomilo nogo. 60letnemu Jerneju Tomanu iz Spodnjih Hoč pri Mariboru je padlo pri podiranju drevo na levo nogo in mu jo je zlomilo, da so ga morali prepeljati v marib. bolnico.

Požar. V soboto dne 28. marca zvečer je izbruhnil požar na Malem Kamnu pri Rajhenburgu v hiši posestnika Kozoleta. Zgorelo je vse, kar je bilo lesenega. Gasilcem gre zahvala, da se ni razširil ogenj še na druge hiše v bližini, ki so krite s slamo.

Rop. V Črnem lesu pri Št. Lenartu je bil zadnji teden od neznanca s palico pobit na tla posestnik Erman iz Partinje. Ropar mu je ugrabil 180 Din in izginil v gozdu.

Od cigánov se vrnila k sorodnikom. V nedeljo dne 29. marca je zbežala od cigánov, ki so taborili pri Slov. Bistrici, Marica Kukovičeva. Leta 1910 so jo ugrabili komaj štiriletno cigani in jo vzgojili za svojo. Dekle je prosilo svoje slovenjbistriške sorodnike, naj jo vzamejo pod streho in jo otmejo iz ciganskega ujetništva.

Pohorski lesni trgovec ustreljen v Banatu. Lesni trgovec Franc Lorenci od Sv. Primoža nad Vuzenico je razširil svojo trgovino tudi na Banat. Začetkom marca se je podal po trgovs-

kih poslih v Banat. V nedeljo dne 29. marca je prišlo med Lorencijem in banaškim trgovcem Jurjem Žebeljanom do spora, v katerem je potegnil Bančan samokres in oddal na Lorencija tri strele, od katerih ga je zadela eden v srce. Lorenci zapušča ženo, s katero je bil poročen še le 8 mesecev.

Posesnik pogorel. Dne 30. marca je uničil požar v Zbigovcih pri Zgornji Radgoni posestniku Antonu Adančiču stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje. Nesrečnemu kmetu sta tik pred prazniki zgorela tudi ves živež ter krma in sta bili obe poslopji zavarovani le za neznatno svoto.

Genilni jermen je odtrgal roko 25letnemu Avguštinu Jančar, ki je bil zaposlen v veržejem mlinu ob Muri.

Sreča v nesreči. Dne 27. marca se je vračal trgovski potnik I. Majer in njegov tovariš A. Urban iz Čakovca v Središče ob Dravi. Tik pred železniško progo se je hipoma zaprla zapornica. Majer je uvidel nevaren položaj, potegnil zavoro, ki pa ni delovala. Avtomobil se je zaletel v zapornico, jo poškodoval in le slučajno je pripisati, da ni obema potnikoma odtrgalo glav.

Ustreljen tlhotapec. Finančni straži je padel v roke Andrej Kozlar iz Tinja, ker je prodajal v okolici Dolnje Lendave kresilne kamenčke. Po zaslišanju ga je peljal eden od stražnikov na orožniško postajo v Dolino. Med potjo se je spustil Kozlar v beg in ker kljub pozivu ni počakal, ga je zadela druga krogla financerjeve puške smrtno. Ustreljeni zapušča pet nepreskrbljenih otrok.

Padec krovca. V Grušovju pri Konjicah je padel s strehe 72letni vaški pokrivač Leopold Roškar. Z zlomljeno nogo in opasnimi notranjimi poškodbami so ga prepeljali v mariborsko bolnico.

Smrtna nesreča otroka. V Biserjanah v St. Juriju ob Ščavnici je zagrabila transmijska os osemletnega Jožefa Dermot. Dobil je tako hude poškodbe, da je za temi umrl na cvetno nedeljo v mariborski bolnici.

Samomor. Pri Sv. Barbari v Halozah se je ustrelil iz neznanega vzroka posestniški sin Josip Krajnc.

Uboj lastnega očeta. V Križancih ob hrvaški meji pri Zavrču se je doigrala zadnje dni med očetom ter sinom najžalostnejša žaloigra. Pri Lukačevcih sta se pogosto prepirala med seboj oče in sin. Nekega večera se je vrnil oče pijan domov ter udaril sina. Sin se je zagnal ves razkačen v očeta in ga tako obdelal, da je ta drugi dan na poškodbah umrl. Očetoubijalca so orožniki zaprli.

Posledica trčenja. V Mali Kaniži v Prekmurju sta trčila voz in motocikl. Voz se je vsled splašenja konj prevrnil in gimnazijska dijakinja Mar. Pavčič je padla z voza in si zlomila nogo.

Fantje so ga pretepli. V soboto dne 28. marca so napadli fantje po noči na Ponikvi ob južni žel. 20letnega dinarja Rudolfa Tiheca. Zaključek pretepa je bil ta, da so morali napadenega prepeljati v bolnico v Celje.

Mlin zgorel. V Šmatevžu pri Gomilskem je pogorel do golih vidov velik

Govori se o Jugoslaviji ...

... o lepih narodnih oblačjih
... o živopisanih nošah
in krasnih zobeh njenih prebivalcev!

Kdor pripoveduje o Jugoslaviji ne pozabi pripomniti, kako imajo Jugoslovani lepe zobe. Stotisoče Jugoslovani neguje svoje zobe s Sargovim Kalodontom. Osvežujoča pena Sargovega Kalodonta ... zobne kreme prekrasno čisti zobe, da jim lesketajočo belino, a usta varuje bolezenskih kali.

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

mlin, ki je bil last Dobnika iz Dobrovelj. Gasilcem iz Gomilskega se je posrečilo, da se ni razširil ogenj na gospodarsko poslopje. Škodo cenijo preko 200.000 Din, ki je krita le na pol z zavarovalnino.

Trboveljski rudnik je ustavil zaradi pomanjkanja naročil od 1. aprila naprej za pet dni v vseh revirjih delo.

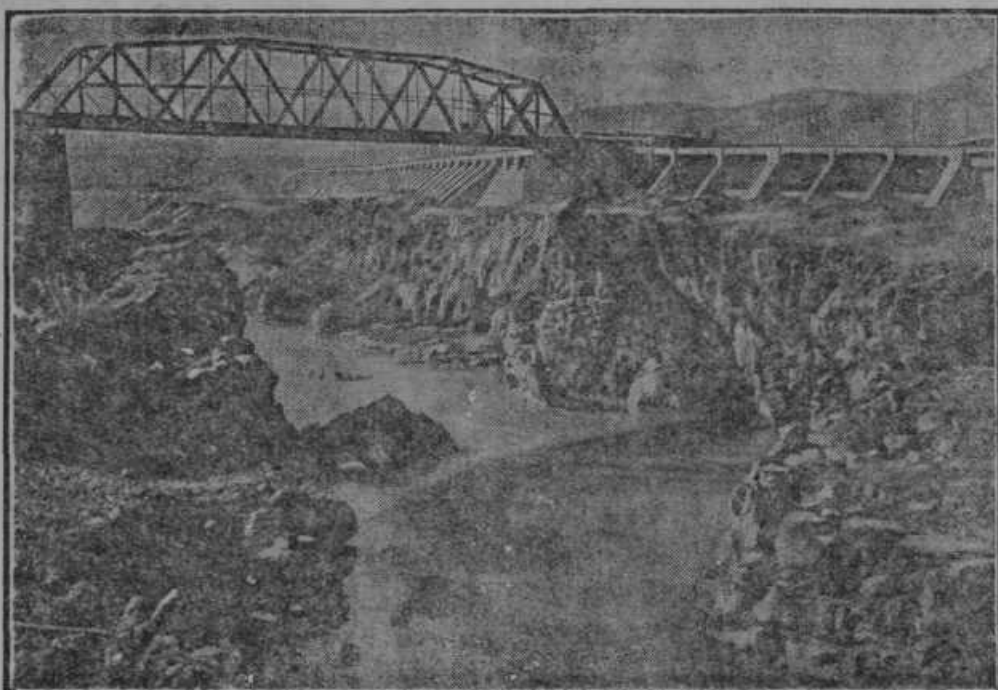
Divji prašič v Pišecah. Že štiri leta trepetajo sosedje veleposestva graščine Pišce pred divjim prašičem, ki se klati po graščinskih hostah in njivah, posebno v koruzi in krompirju. Graščinski in občinski lovci so sklenili eno fronto proti zverini, zlasti ko so po sledovih dognali, da sta celo dva. Posebno jih je dražilo, da sta se znala njihovi straži kakor namenoma umikati in sta se drznila priti celo tik njihovih stanovanj. Kar se ni posrečilo skozi 4 leta, se je posrečilo na praznik sv. Jožefa dne 19. marca graščinskemu logarju Ivanu Kostevc. Prašič je prišel okoli 11. ure ponoči iskat želoda v hrastje v Goliščah nad podružnico sv. Jederti. Kostevc je iz drevesa pomeril

nanj in ga pogodil med pleča. Tekel je še kakih 20 m in obležal na graščinskem. Tehtal je 93 kg. Tako so ga Piščani, mnogi prvič, ne le lahko videli, ampak tudi okušali, kako okusen je divji prašič prazen, parjen in z zeljem. Ni pa še miru, ker je večji še preostal. Želimo, da bi naši pazni lovci prišli še temu škodljivcu prav kmalu do živega in tako rešili celo okolico te nadlege!

Otroci zanetili požar. V Tuševem dolu pri Črnomlju na Dolenjskem so se igrali oroci z užigalicami na skednju posestnika Agniča. Skedenj je bil ob vihnem vremenu takoj v plamenih in ogenj je uničil trem posestnikom 9 poslopij.

Državna podpora za Sokola. V državnem proračunu za leto 1931-32 je določena državna podpora za Sokola v znesku 8 (osem) milijonov Din.

Pozdrav iz Južne Srbije. Kot večleten naročnik „Slovenskega Gospodarja“ si usojam vam naznaniti, da sem se kot slovenski kolonist preselil iz Klope pri Slov. Bistrici v Južno Srbijo in sicer v naselbino Bistrenico pri Var

Pred kratkem so dogotovili na reki Jordan električno centralo za celo Palestino, ki je zgrajena v bližini Jeruzalema.

darskem Negotinu. Priselili smo se kot devetčlanska družina dne 26. m. m., torej nekaj dni pred potresom, kateri nas je presenetil dne 7. marca ob dveh zjutraj. Še silnejši sunek je sledil v naslednji noči ob 9. uri, kateri je popolnoma porušil nekaj hiš z orožniško postajo, edino novo stavbo v naselbinu. Prišli smo z mrzle severne strani države v prav milo in toplo podnebje Južne Srbije, kjer že cvetejo marelice in breskve ter drugo sadno drevje. Smo pa hvala Bogu zdravi ter se počutimo povsem dobro. Pošiljamo pozdrave vsem fantom in dekletom naše mile Slovenije ter želimo srečne in vesele velikonočne praznike vsem čitateljem »Slov. Gospodarja«!

Iz Severne Francije. Dovolite nam malo prostora, da se oglasimo in vam opišemo naše razmere v severni Franciji. Tukaj v Vingles nas je precejšnje število Slovencev, ki smo zaposleni v rudnikih in tovarnah. Zasluzek je bil do sedaj še dosti zadovoljiv proti drugim revirjem Francije. Zdaj pa, ko se je kriza tudi pri nas oglasila, so nam plačo znižali kar za 100 odstotkov. Nekateri dni tudi delo popolnoma počiva. Mogoče, da se sedaj na spomlad le še kaj zboljša! Za sedaj se nikjer delo ne dobi in tako je vsak primoran ostati, kjer je. Drugo pa je vse po starem. Tukaj v Vinglesu si včasih zapojemo kakšno veselo slovensko pesmico, da si poživimo spomine iz domovine. Po zdrav rojakom v domovini.

Strašen potres v Ameriki. Dne 31. 3. t. l. je obiskal strašen potres glavno mesto srednjeameriške države Nikaragua — Managua. Mesto šteje 60.000 prebivalcev, ki so Indijanci, črnici ter mešanci, a zelo malo belcev. Mesto ima nad jezerom Managua veliko ognjenikov, ki so povzročili grozno potresno nesrečo. Število smrtnih žrtev znaša 2500, ranjenih 5000, več deset tisoč ljudi je brez strehe. Stvarno škodo cenijo na 60 do 80 milijonov dolarjev.

V bivši vojni padli vojaki še zdaj nepokopani. Poročevalec nekega pariške-

ga lista je nedavno opisal strahotno stanje, v katerem se nahaja bivše bojišče okrog trdnjave Verdun. Na podlagi te vesti se je odpravil nato minister za penzije, spremljan od nekega poročevalca, na lice mesta in ugotovil, da je bila vest popolnoma resnična. V enem samem skladišču je namreč našel nič manj kakor 12.500 nepokopanih mrtvičev, bivših vojakov. Veliko število jih je pa še v drugih podobnih skladiščih. Kakor mu je pripovedoval neki čuvaj, ki ga ni poznal, prihajajo, zlasti po dolgotrajnem deževju, še vedno — mrtva trupla ali pa posamezni deli iz zemlje na površje.

Dobičkanost mišoreje. Od kod toliko belih miši, katere rabijo vsako leto za razne poskuse na vseučiliščih, po laboratorijih ter v kemičnih tovar-

nah? Večina večjih imenovanih zavodov goji sama miši, a največ jih razpošlje po svetu Berlin, kjer so posebne mišje farme. Po nešteti majhnih kletkah se podijo tisoči glodalcev. Eno polje povrže miš 5 do 6krat in vsakokrat 4 do 6 mladičev. Vsak mišji par se razmnoži v enem letu 15krat. Iz ene berlinske farme razpečajo na leto po 50.000 miši. Za trgovino pridejo v poštev bele in ukročene miši. Za razne zverinjake, kjer imajo roparske ptice, so dobre kot hrana tudi navadne sive miši. Berlinski mišji farmerji so sami bogataši, dokaz, da je neznatna miš — dobičkanosno tržno blago.

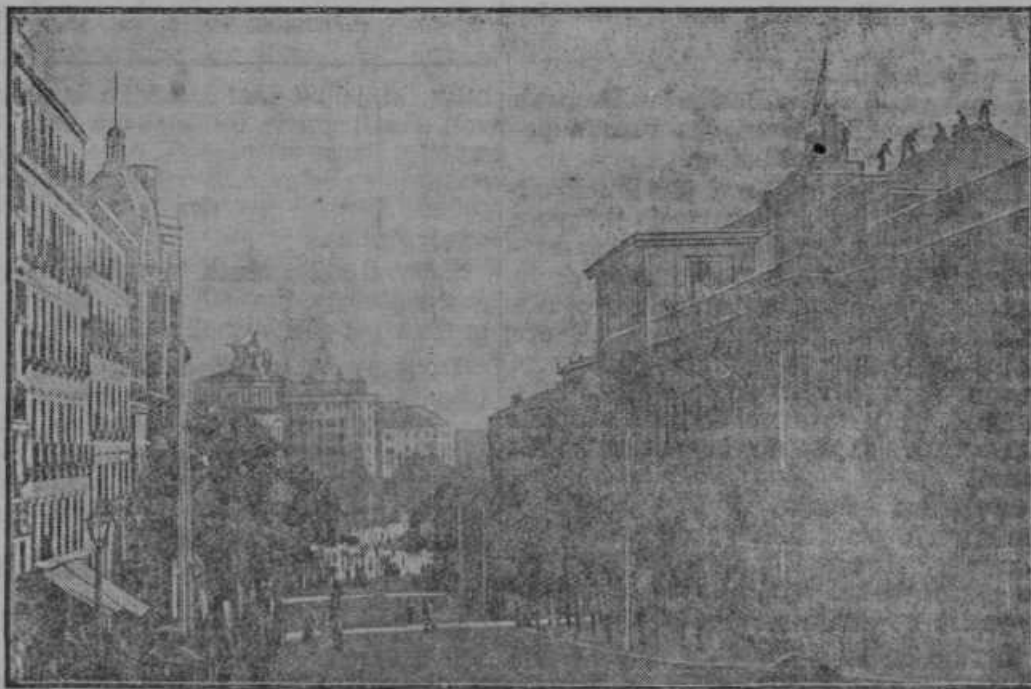
Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon št. 2358. Lastnik in vodja: primarij dr. Černič, specialist za kirurgijo. Sanatorij je najmodernejše urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico »hala« za revmatično in druga boleča vnetja; »enteroclanerjem« za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba v I. razredu 120 Din, II. razred 80 Din, III. razred 60 Din. 83

»Plugs«-kose, škropilnice za sadno drevje in vinograde, »Rekord« lepljive drevesne pasove dobite pri glavni zalogi I Videmšek, Maribor, Koroščeva 36. 320

Čistost navaža k posnemanju. To je videti najbolj v šoli, kjer otroci zavdajo drugim lepo obleko! Dečja oblačila naj se perejo z Zlatorog milom, na ta način so otroci lahko vedno snažno oblečeni!

Zepet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v Trpinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15. 376
Nad 100.000 ljudi je čitalo v izvirniku roman »Kraljica Ester«, Slovenski prevod se dobi v Mariboru v Cirilovih knjigarnah. Stane samo 15 Din. Sezite po njem!

★

4000 strelav radi rdeče zastave. V glavnem mestu Španije Madridu se vršijo neprestano krvavi spopadi med visokošolci in policijo. Nemirni študenti so razobesili dne 25. marca na poslopju visoke šole za zdravstvo rdečo zastavo, na katero je oddala policija 4000 strelav. Dijaki so zgubili kot stražniki zastave več mrtvih in ranjenih.